

Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona

25 abril, 2025 - Joan Montblanc Lasaga, arxiver itinerant de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació de Barcelona i Anna Esteve Florensa, Consell de redaccio de la Dada.

Reportatge (<https://arxivers.com/ladada/categoria/reportatge/>)

#AnnaEsteveFlorensa (<https://arxivers.com/ladada/etiqueta/annaesteveflorensa/>) #Arxiruta

(<https://arxivers.com/ladada/etiqueta/arxiruta/>) #Diba (<https://arxivers.com/ladada/etiqueta/diba/>)

#JoanMontblancLasaga (<https://arxivers.com/ladada/etiqueta/joanmontblancclasaga/>) #OPC

(<https://arxivers.com/ladada/etiqueta/opc/>) #XAM (<https://arxivers.com/ladada/etiqueta/xam/>)

Avui visitem un grup d'arxius que són una xarxa. Parlem amb els arxivers/eres itinerants de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona. Parlem amb en Joan Montblanc Lasaga, arxiver itinerant de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació de Barcelona des de l'any 2020. Bona feina companys!

HISTÒRIA

Des que es va constituir la Xarxa d'Arxius Municipals, l'equip d'arxivers/eres itinerants hem assumit, d'acord amb els ajuntaments, les funcions arxivístiques als municipis de la província amb menys de 10.000 habitants sense personal d'arxiu propi.

Actualment aquest equip el conformem 9 arxivers/eres itinerants i 3 tècnics de coordinació i gestió.

Personalment, m'encarrego de la gestió de 19 arxius municipals repartits en quatre comarques, la majoria dels quals a l'Anoia, amb característiques i realitats molt diverses: El Bruc (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-del-bruc>), Cabrera d'Anoia (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-cabrera-d-anoia>), Calonge de Segarra (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-calonge-de-segarra>), Castellolí (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu->

municipal-de-castelloli), Copons (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-copons>), Jorba (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-jorba>), La Llacuna (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-llacuna>), Llinars del Vallès (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-llinars-del-valles>), Mediona (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-mediona>), Montmaneu (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-montmaneu>), Montmeló (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-montmelo>), Orpí (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-dorpi>), Rubió (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-rubio>), Sant Pere Sallavinera (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-sant-pere-sallavinera>), Sant Martí de Tous (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-sant-marti-de-tous>), Santa Maria de Miralles (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-santa-maria-de-miralles>), Vacarisses (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-vacarisses>), Vallbona d'Anoia (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-vallbona-d-anoia>) i Veciana (<https://xam.diba.cat/wiki/arxiu-municipal-de-veciana>).

FONS DOCUMENTALS

En els arxius municipals custodiem els fons generats pels ajuntaments i organismes municipals en l'exercici de les seves funcions, però també d'altres fons no municipals que històricament s'han dipositat (Jutjats de Pau, FET y de las JONS, etcètera), així com fons privats provinents de les donacions de particulars, entitats i empreses.

Així, la cronologia predominant es correspon als segles XIX i XX, derivada de l'organització dels ajuntaments contemporanis, però en alguns casos tenim documents de períodes anteriors, la més antiga d'entre els que gestiono és la col·lecció de pergamins de Llinars del Vallès que s'inicia al s. XIII.

PERSONAL

A cada Ajuntament la nostra principal referència és la persona de suport. Es tracta de personal municipal, en la majoria dels casos tècnics i auxiliars administratius, però excepcionalment, com a Llinars i Montmeló, disposen de personal tècnic propi d'arxiu als que dono la mateixa assistència. La bona relació i comunicació amb les persones de suport és bàsica perquè són els nostres ulls en pobles als quals anem puntualment.

EDIFICIS

Majoritàriament, aquests arxius es troben a les dependències dels Ajuntaments, però les circumstàncies particulars han forçat a ubicar-los en altres edificis. L'existència de dipòsits intermedis i les seves capacitats depenen del nombre d'habitants, el nivell de tramitació i les diverses àrees en què s'estructura cada consistori, així com de les possibilitats de cada municipi.

En els darrers anys hem impulsat la realització de nous dipòsits a Cabrera d'Anoia, Calonge de Segarra, Copons, Montmaneu i Vacarisses, i actualment treballem en la millora dels arxius municipals de Jorba, Montmeló i Sant Pere Sallavinera.

Cabrera d'Anoia. Nou dipòsit.

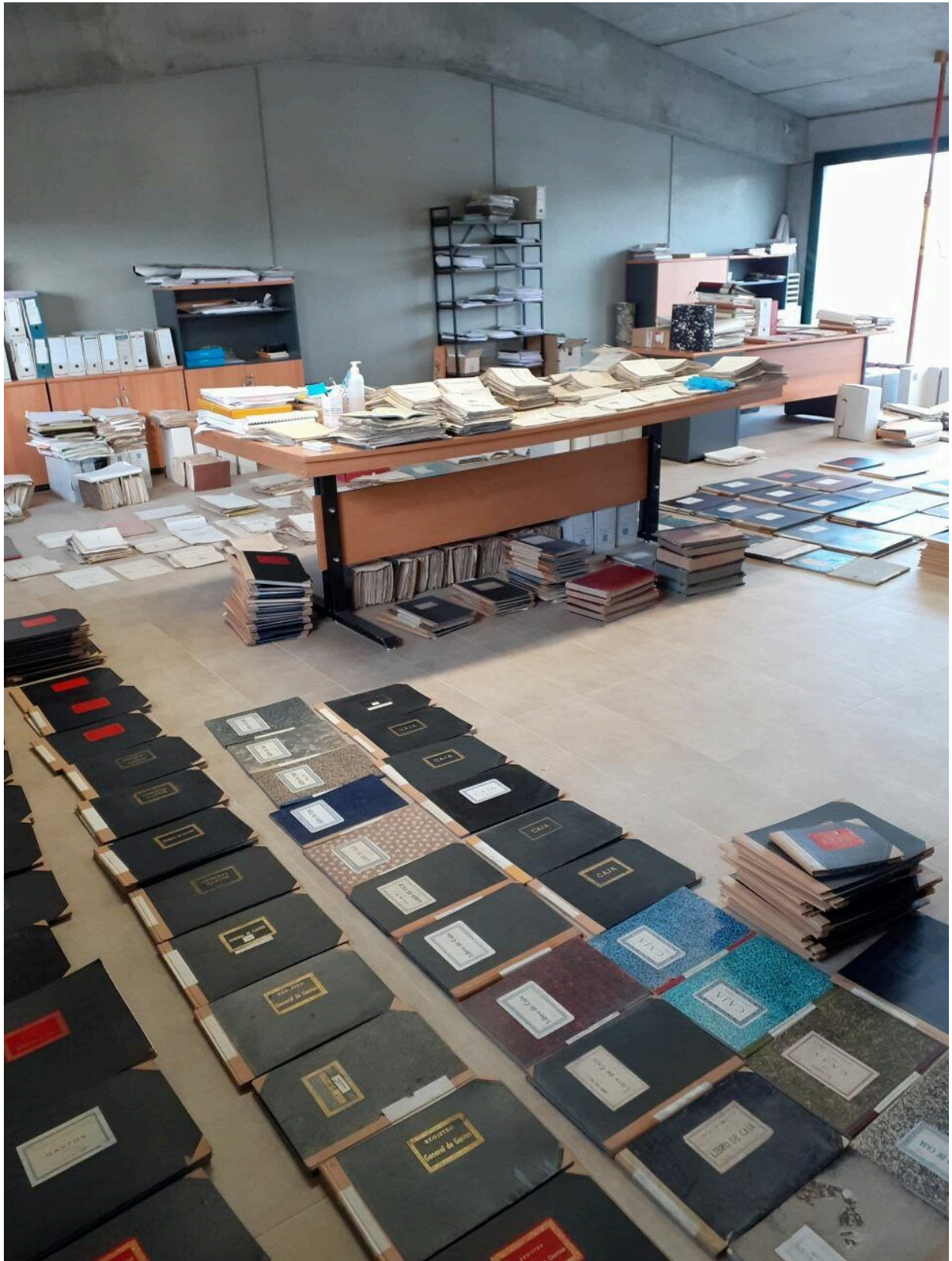
Rubió. Dipòsit.

SERVEIS

El servei principal que prestem consisteix en la implantació del Programa de Manteniment de la XAM, basat en l'aplicació de les tasques pròpies d'un servei d'arxiu com ara la regulació de les transferències i ingressos, l'organització i descripció dels documents, la gestió dels dipòsits i préstecs interns, l'assessorament en les consultes d'usuaris, el seguiment de la gestió documental electrònica, l'aplicació de polítiques d'avaluació, la implementació de condicions de preservació adequades i la difusió pública dels serveis a través de portals webs i activitats específiques.

A més de la nostra feina diària, oferim altres recursos de suport conjunts de la Diputació de Barcelona que inclouen programes d'organització, restauració, digitalització, compres, millora d'equipaments, formació, etc.

Montmaneu. Procès d'organització.

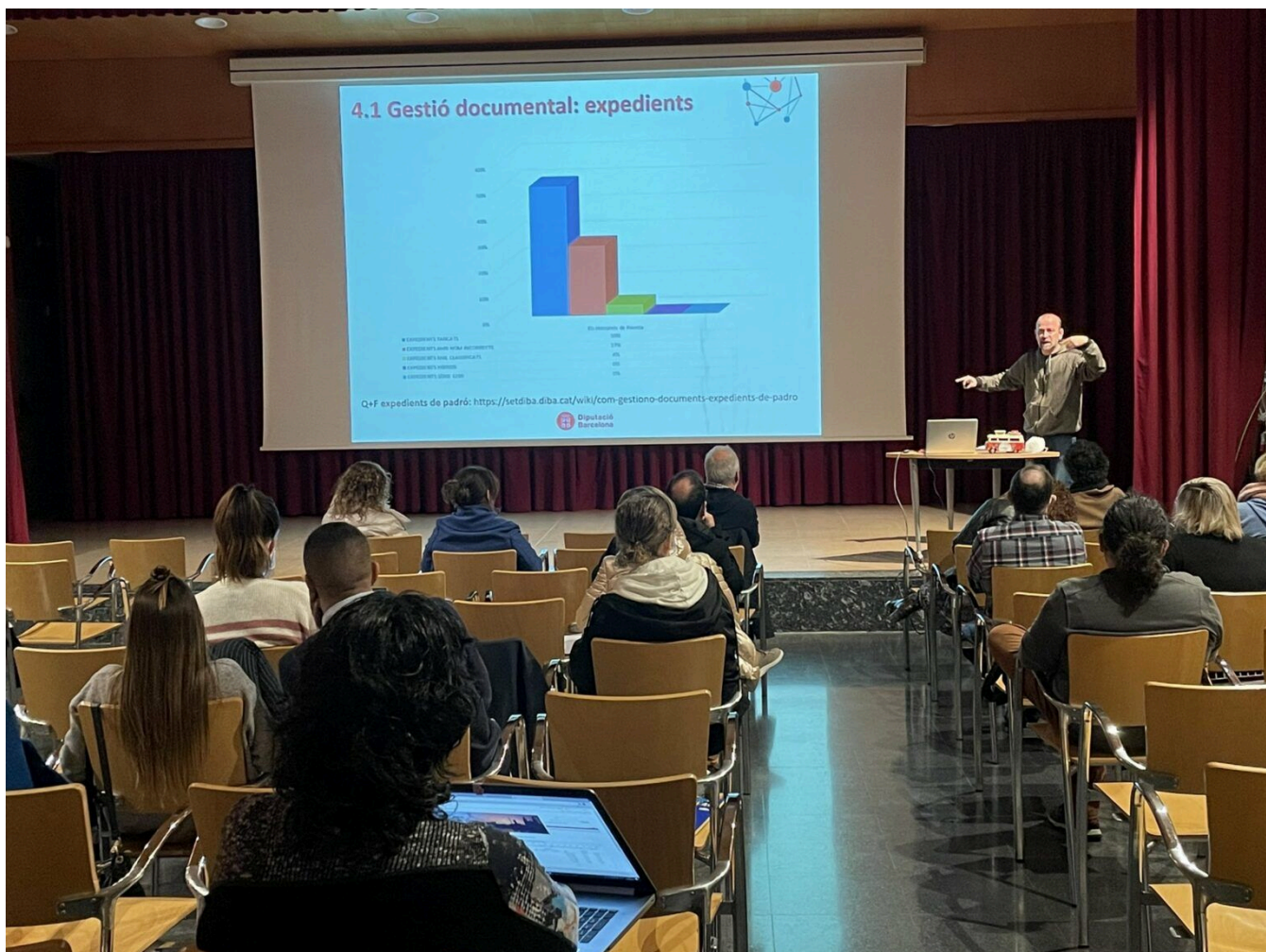

Orpí. Procès de conservació-restauració.

GESTIÓ DOCUMENTAL-PROJECTES

Un dels projectes que darrerament suposa més dedicació és la gestió documental electrònica. En el nostre cas basat en la metodologia Setdiba (<https://setdiba.diba.cat/que-es-setdiba>) i l'impuls del programari Firmadoc, implementant-la conjuntament amb el Gabinet d'Innovació, Integritat i Transformació Digital Local de la Diputació de Barcelona. Un total de 16 dels 19 arxius que gestiono funcionen amb aquest programari, els darrers a incorporar-se han estat Jorba i Vacarisses, realitzant prèviament sessions de formació al personal i un assessorament continu des de llavors. En tots els municipis fem regularment sessions presencials de seguiment, només en el darrer mes n'he fet als Ajuntaments de Castellolí, Copons, La Llacuna i Veciana.

Formació SeTDIBA. Els Hostalets de Pierola.

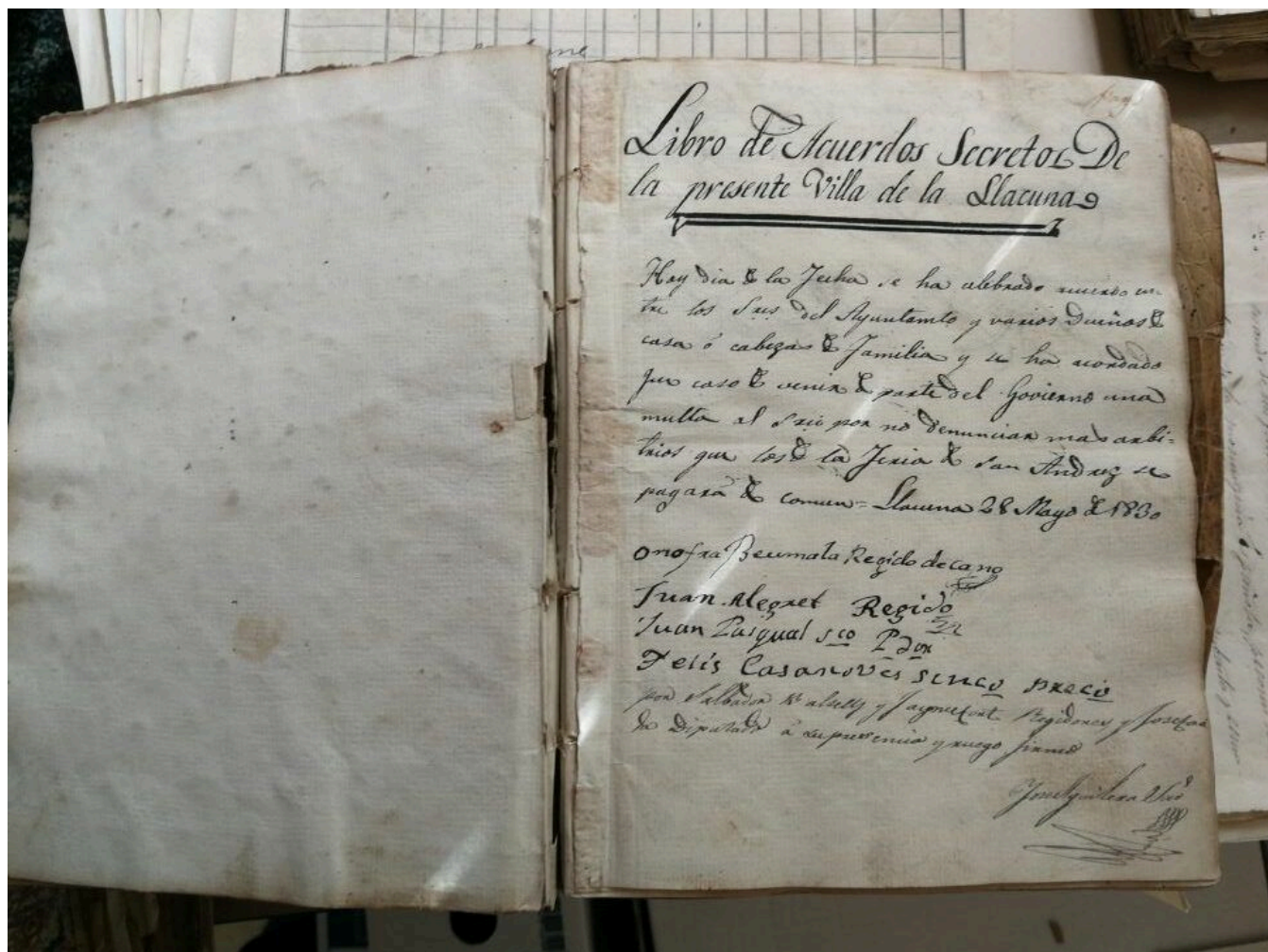
Per altra banda, en els darrers temps han augmentat les consultes presencials sobre la memòria històrica relatives a la guerra i la repressió franquista. Personalment, reconforta poder ajudar a molts usuaris en la recerca d'avantpassats desapareguts o represaliats. En aquest sentit, destacaria també l'ajuda a investigadors que han elaborat treballs sobre els efectes de la repressió franquista, el cost humà de la guerra, l'assessorament a programes televisius, etc.

Alguns dels projectes destacables en què actualment estic treballant són la contextualització de fosses de víctimes de la guerra a Vacarisses, la recopilació veïnal dels fons d'imatges històriques a Calonge de Segarra o l'organització de fons particulars a Castellolí, Copons i Llinars del Vallès.

Castellolí. Donació Fons Cal Betes

La Llacuna. Llibre d'Acords Secrets, 1830.

PECULIARITATS

La gestió dels arxius municipals ens permet oferir a la ciutadania un patrimoni únic per apropar-se a la memòria i la identitat singular de cada realitat local, però també és fonamental per garantir en l'actualitat els drets dels seus veïns i veïnes.

Pel que fa a la nostra feina, la principal peculiaritat es troba en la forma itinerant d'exercir-la en una realitat molt heterogènia. En aquest sentit, cada dia és una experiència arxivística diferent que ens porta a adaptar-nos a les circumstàncies de cada poble. Aquest fet que podria semblar un inconvenient té l'avantatge de donar-nos una visió territorial de la complexa realitat arxivística del país i una pràctica laboral que ens implica en la majoria dels processos del tractament arxivístic.

Per altra banda, el fet de treballar en el marc de l'Oficina de Patrimoni Cultural ens permet disposar d'un equip multidisciplinari de professionals amb els quals treballem conjuntament molts dels reptes que tenim als arxius: restauració, administració electrònica, comunicació, patrimoni, arquitectura, etc.

VISIÓ PROFESSIONIÓ

La constant evolució de la nostra professió fa anys que ens obliga a una formació contínua. Com a arxivers/eres hem hagut d'adaptar-nos a nous marcs de treball compartits amb agents molt diversos i, com ha demostrat l'administració electrònica, la nostra tasca és primordial i esdevé molt més efectiva quan és reconeguda pels diversos professionals amb què treballem. Amb tot, encara ens queda molt per reivindicar-nos.

[Share](#)[Tweet](#)[Email](#)[Share](#)

Deixa un comentari

L'adreça electrònica no es publicarà. Els camps necessaris estan marcats amb *

Comentari *

Nom *

Correu electrònic *

Lloc web

☐ Desa el meu nom, correu electrònic i lloc web en aquest navegador per a la pròxima vegada que comenti.

Envia un comentari

PATROCINADORS INSTITUCIONALS

(<http://www.nubilum.es>)

(<https://www.vidimus.net/>)

(<https://www.c-doc.net/>)

(<https://artyplan.com/ca/serveis-i-gestio-documental/>)

(<https://arxivers.com/>)

Associació de Professionals de l'Arxivística
i la Gestió de Documents de Catalunya

f (<https://www.facebook.com/Associaci%C3%B3-dArxivers-de-Catalunya-222312877835373/>)

(https://twitter.com/AAC_GD)

(<https://www.youtube.com/channel/UCJDSPT0xC50EoT6M8mDzbXw>)

Associació de Professionals de l'Arxivística i la Gestió de Documents de Catalunya. **Nota legal** (</ladada/nota-legal/>) **Política de cookies**

(</ladada/politica-de-cookies/>) **Contacte** (<mailto:ladada@arxivers.com>)